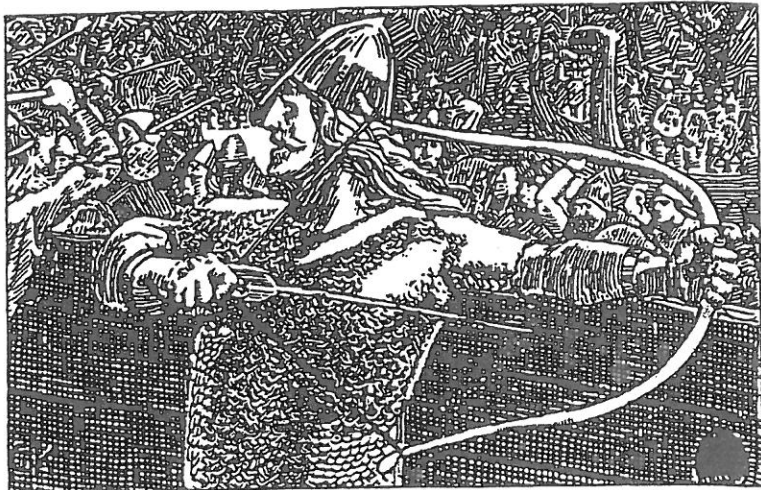

Nr. 23 Februar 1990

NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

Olav Tryggvasons saga

«For veik, for veik er kongens bu!»

Einar Tambarskjelder som ung mann i slaget ved Svolder i år 1000. Han levde ennå i ca. 50 år, inntil han og sønnen Eindride ble brent inne av Harald Hardråde.

Alle bildene er hentet fra Snorre Sturlassons Heimskringla.

Olav den helliges saga

Olav den helliges saga

GREGORIUS

DAGSSONS

FORFEDRE

INNHold - NR. 23 FEBRUAR 1990

MER OM DAGS-ÆTTA PÅ BRATSBERG	SIDE	3
NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG - REGISTER 1988...	"	5
LAGSNYTT.....	"	10

REDAKSJONSKOMITE:

THOR GUNDERSEN, SIVERT URNES VEI 55, 3700 SKIEN	TLF. 522784
ROAR F. NESSE, HÅVUNDV. 377, 3900 PORSGRUNN	" 501087
DAG STRAUME, CAMILLA COLLETS VEI 13, 3700 SKIEN	" 521847
PER CHR. SVENDSEN, HOVET RING 55, 3900 PORSGRUNN	" 512416

PÅMELDING AV NYE MEDLEMMER, HENVENDELSE:

ALF GRANLY, GRAVAVEIEN 52, 3940 HEISTAD	TLF. ⁵⁴⁹⁰⁵² 511274
---	----------------------------------

MER OM DAGS-ÆTTA PÅ BRATSBERG.

I de første 60 år av 1100-tallet var lendmanns-ætta på Bratsberg blant landets aller mektigste. Dette kan nok i noen grad tilskrives personlige egenskaper hos Dag Eilivsson og spesielt hos sønnen Gregorius. Men de levde i en tid da en manns makt og anseelse i stor grad var basert på den posisjon hans slekt hadde bygd opp gjennom generasjoner. I Olav den helliges saga, kap. 46, forteller Snorre om lendmennene (riktignok fra omkr. 1015) at mange av dem var mektige og så ættstore at de var kommet av kongs- eller jarle-ætter og hadde få ledd å regne dit. På denne bakgrunn kan det være interessant å forsøke å finne Dags-ættas forfedre. Jeg velger å ta utgangspunkt i Gregorius Dagsson.

Foreldrene Dag Eilivsson og Ragnhild Skoftesdatter har jeg skrevet om i min forrige artikkel, men vet vi noe om deres foreldre? Verken Snorre eller andre nevner noe om Dags foreldre, men flere slektsforskere har antatt at moren kan ha tilhørt den gamle småkongeslekta på Grenland, ættlinger av Bråvalla-helten Dag på Vestmar. Dette blir imidlertid bare teorier, basert på navnelikhet og eiendomsforhold. Vi er på noe sikrere grunn når det gjelder Dag Eilivssons far Eiliv. Navnene peker klart i retning av slektskap med Orm jarl Eilivsson (Dags ene sønn hette jo Orm, eller Vatn-Orm). Likeledes er det et indisium at Gregorius i en vanskelig situasjon etter at Bratsberg gård var brent ned, søkte hjelp hos Erling Skakke, som var et oldebarn av Orm Eilivsson og altså kanskje Gregorius' tremenning. Ut fra dette kan vi slå fast at Dags far trolig har vært en ellers ukjent Eiliv Ormsson.

Orm Eilivsson var gift med Sigrid, datter til Finn Arnesson på Austrått. Orm var jarl på Opplandene, og sagaen sier at han fikk jarlsnavnet av kong Magnus den gode. Han var den eneste jarl i Norge på denne tiden (han døde ca. 1055), og dette forteller tydelig nok om hans posisjon. Han var da også av Lade-jarlenes slekt, idet moren Ragnhild var datter til Håkon den mektige. Håkons mormor var dessuten datter til Harald Hårfagre. Det er usikkert hvem faren til Orm var, men man har gjettet på at det kan ha vært Eiliv Bårdsson, jarl på Sunnmøre.

Orms svigerfar Finn Arnesson er ofte omtalt i sagaen og må ha vært en sentral person i Norge (og delvis i Danmark) inntil han døde i 1065. Han var en av de som sto kong Olav den

hellige nærmest i tiden omkring slaget på Stiklestad. I Magnus den godes regjeringstid nevnes han ikke, men han spiller en stor rolle i Harald Hardrådes tid, først som kongens gode venn. Han var også gift med kongens brordatter Bergljot Halvdansdatter, og her er altså en annen linje som knytter Dag og Gregorius til Harald Hårfagres slekt.

Da Finn Arnesson og Harald Hardråde etter en tid ble uvenner (begge var kjent for å være stridbare), reiste Finn til Danmark, ble jarl i Halland og deltok i Nisaaslaget. Her ble han tatt til fange av kong Harald, men fikk grid og reiste tilbake til Norge. Forholdet til kongen ble imidlertid ikke bedre, og den hissige jarlen dro igjen til Halland, hvor han senere døde.

Gregorius' mor Ragnhild var datter til Skofte Ogmundsson på Giske. Skofte hørte til Arnmødlingenes kjente slekt, idet hans farfar Torberg var Finn Arnessons bror. Dette er enda et indisium på at Dag Eilivsson stammet fra Finn Arnesson (og altså var sin kones firmenning). I disse samfunnslagene var inngifte svært vanlig, og det er vel riktig å si at det var regelen, ikke unntaket.

Skofte Ogmundsson var i mange år trofast mot kong Magnus Berrføtt, men de to ble uenige om en arv, og Skofte sluttet i kongens tjeneste. Han dro fra landet og ble kjent som den første norske korsfarer. Høsten 1102 dro han og hans tre eldste sønner ut med fem vel utrustede langskip. De er blitt kjent som de første nordmenn som reiste gjennom Gibraltar. Men de nådde ikke Det hellige land; Skofte døde i Roma i 1103, sønnene snart etter.

Skoftes kone Gudrun var datter til Tord Folesson, kong Olavs kjente merkesmann i slaget på Stiklestad i 1030. Tord var gift med Åluf, datter til Einar Tambarskjelver, en av Norges mektigste menn. Og Einars kone Bergljot var av enda mektigere ætt - hun var datter til Håkon den mektige (og altså søster til Orm Eilivssons mor).

Skoftes farfar Torberg Arnesson var gift med Ragnhild, datter til Erling Skjalgsson og Astrid, søster til kong Olav Trygvesson. Vi får et sympatisk inntrykk av Torberg - som en forsiktig politiker, en trofast venn og samtidig en mann med fast vilje. Han deltok på kong Olavs side på Stiklestad, og han var lojal mot rikskongedømmet både under kong Olav og sønnen kong Magnus.

Slik var Gregorius Dagssons forfedre.

Thor Gundersen

NYTT FRA GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG

PERSON-REGISTER 1988

Forfattere, styremedlemmer, innsendere av spørsmål, o.l. er merket * .
Første liste er ordnet alfabetisk etter etternavn, annen liste etter
fornavn (evt. tittel) og tredje liste etter patronymikon.

Etternavn	Fornavn	Patronymikon	nr./side
?	Ole		19-8
?	Tor		19-8
?	Anne Birgitte		19-8
?	Kari Tomine		19-8
?	Torine Olette		19-8
?	Anne Malene		20-7
?	Marte		19-8
?	Ingeborg Torine		19-8
?	Tonborg Ellevine		19-8
?	Aste Tolvine		19-8
?	Olav		19-8
?	Gunhild Oline		19-8
* AASETRE	G		19-10,20-12
* AASETRE	Torbjørn		19-2,20-2,12
AASOLDSEN	Knut		19-8
* BANGEN	O		20-9
BARTH	Jacob		20-7
BARTH	Daniel Nicolaj		20-7
BARTH	Abraham Bøckmann		20-7
BARTH	Daniel		20-7
* BEIER	Frank		20-12
BERBERG	Peder	Christensen	19-3
* BERGE	Rikard		19-10
* BERGERSEN	Klaus		20-3
BJØNNERUD	Anne	Eriksdtr	19-5
BLOMSTADLIA	Aasold	Aasoldsen	19-8
BOESEN	Marichen		20-7
BRUN	Catarine Abigale		19-6
BRUN	Peder		19-6
BRUN	Thone Sophia		19-6
BRUN	Peder	Jensen	19-6
BRUN	Jacobus		19-6
BRUN	Ulrik		19-6
BRUN	Johan Fredrik		19-6
BRUN	Johanne Margrete		19-6
BRUN	Jens	Pedersen	19-6
BRUN	Petter		19-6
BRUN	Christian		19-6
BØCKMANN	Elisabeth Cathrine		20-
CHORTOGÆA	Magdalena		20-7
CHRISTENSEN	Peder		19-3,4
* CHRISTENSEN	Jan		20-12
DYRKOLD	Jens		19-3
DØVIG	Jacob		19-5
FLOR	Nicolay B		20-6,12
* FOTLAND	Ruth		19-6
* FOLKESTAD	G K		20-9
GLENDE	Tommes		19-3
GRAM	Jens		19-3,4
* GRANLY	Alf		19-2,20-2,12
GRATOPP	Halvard		20-12
* GUNDERSEN	Thor		19-2,20-2,12
GUNLEIKSEN	John		19-11

HAFVERDAHL	Olle	Olsen	19-3,4,5
HALVORS DATTER	Ragnhild		19-11,12
HALVORSEN	Tron		19-10
HASLER	Niels		19-5
HASSELDOKK	John	Gunleiksen	19-11
* HELSTAD	Olav		20-12
* HENNESEID	Stian		20-12
HOLM	Niels		19-3
HOPPESTAD	Jens		19-3
* HVITSAND	Jon		19-10
HYNIJ	Niels		19-3
HYNJ	Even		19-3
HØRTE	Gunhild	Andersdtr	19-10
JANS DAATTER	Kirsten		19-3,4
JOHANNESSEN	Jon		19-10
JOHNS DATTER	Ingeborg Andrea		19-11
JOHNS DATTER	Aasild		19-11
JOHNSEN	John		19-11,12
JOHNSEN	Halvor		19-12
KARHOF	Willum		19-3
* KLAVENES	Knut		19-6
KLEIVA	Halvor	Terkelsen	19-8
KNUTSEN	Jens		20-8
KOEFOED	Marie Cathrine		20-7
KRAFT	Louise Cristence		20-7
KRAFT	Jens	Evensen	20-7
KRAFT	Even	Jensen	20-7
LAMMERS	G A		20-10
LANDER	Ole	Larsen	19-5
* LANDSVERK	Olav V		20-12
* LARSEN	Steinar		20-12
LINDBERG	amtman		19-3
LUND	Debora	Petersdtr	19-6
LUND	Anna	Petersdtr	19-6
LUND	Peter	Nielsen	19-6
* LUND-TANGEN	Jac		20-9
LØVENSKIOLD			20-10
* MATHIESEN	Henr		19-1
* MEISTRAND	Lisbeth		20-12
MIDTBØ	Tor	Jørgensen	19-8
MO	Halvor	Henrikssøn	20-10
MOLBØ	Abraham	Pettersen	19-6
MOSS	Anders		20-7
MOSS	Anne Maria		20-7
MØLLER	Niels B		20-7
MØLLER	Margrethe Katrine		20-7
MØLLER	Thomas Hansen		20-7
MØLLER	Anne Marie		20-7
* NESSE	Roar F		19-2,12
* NESSE	Roar F		20-2,12
NIELSDTR	Anne Kirstine		19-10
NIELSEN	Peder		19-3,4,5
* OLAVSEN	A		19-10
OLSDTR	Anne Groine		19-8
OLSDTR	Kari		19-8
OLSEN	Ingebrigt		19-8
* OVENSTAD	Olai		19-10
* PRØYSEN	Alf		20-12
* RASMUSSEN	Sverre		19-5
RISING	Rolf		19-3
* ROSHOLT	Malcolm		19-10
* SCHILBRED	C S		20-9
SCHURMAN	?		19-6
SCHWEIGAARD	Heuch Rømer		20-10

	SÆLAND	Per		19-7
	SEMB	Anders		19-3
	STEENSDAATTERS	Anne		19-3
*	STRAUME	Dag		19-2,8,11
*	STRAUME	Dag		20-2,3,8
	SVEDER	Jochum		19-3
*	SVENDSEN	Per Chr		19-2,20-2,9
	SVENDSEN	Torgeir		19-3
*	TANDBERG	Elisa		19-10
	TEFVRESEN	Just		19-3
	TRELBORN	Anders	Olsen	19-4
	TUDAL	Rasmus		19-5
de	TØNSBERG	Vilum		19-3
	VENSTUB	Hans		19-3
	VENSTUB	Niels		19-3
*	VENTSCHER	Erich		20-3
	VRAALSDATTER	Sophie		19-3
*	WASBERG	Gunnar Christie		20-12
*	WIERSDALEN	Thor A		20-12
	WOLF	Mikkel		19-6
	WOLF	Hans		19-6
	WOLF	Jacob	Jacobsen	19-6
	WOLF	Ellen	Hansdatter	19-6
	WOLF	Ernst		19-6
	WOLF	Johan		19-6
	WOLF	Fredrich		19-6
	WOLF	Georg		19-6
	YTTREBØ	Margit Karine	Tjøstolfsdtr	19-8
*	ZAKARIASSEN	Z		20-10
	ØVERBØ	Peder Jørgen	Kittilsen	19-8
*	ØVRUM	Birger A		19-12,20-12
	ARØ	Ivar	Isaksen	19-5

Alfabetisk liste etter fornavn:

	LØVENSKIOLD	?		20-10
	SCHURMAN	?		19-6
*	OLAVSEN	A		19-10
	JOHNSDATTER	Aasild		19-11
	BLOMSTADLIA	Aasold	Aasoldsen	19-8
	MOLBØ	Abraham	Pettersen	19-6
	BARTH	Abraham Bøckmann		20-7
*	GRANLY	Alf		19-2,20-2,12
*	PRØYSEN	Alf		20-12
	LINDBERG	amtman		19-3
	SEMB	Anders		19-3
	TRELBORN	Anders	Olsen	19-4
	MOSS	Anders		20-7
	LUND	Anna	Petersdtr	19-6
	MOSS	Anne Maria		20-7
	OLSDTR	Anne Groine		19-8
	STEENSDAATTERS	Anne		19-3
	MØLLER	Anne Marie		20-7
	BJØNNERUD	Anne	Eriksdtr	19-5
	?	Anne Malene		20-7
	NIELSDTR	Anne Kirstine		19-10
	?	Anne Birgitte		19-8
*	ØVRUM	Birger A		19-12,20-12
*	SCHILBRED	C S		20-9
	BRUN	Catarine Abigale		19-6
	BRUN	Christian		19-6
*	STRAUME	Dag		19-2,8,11
*	STRAUME	Dag		20-2,3,8
	BARTH	Daniel		20-7

BARTH	Daniel Nicolaj		20-7
LUND	Debora	Petersdtr	19-6
* TANDBERG	Elisa		19-10
BØCKMANN	Elisabeth Cathrine		20-7
WOLF	Ellen	Hansdatter	19-6
* VENTSCHER	Erich		20-3
WOLF	Ernst		19-6
HYNJ	Even		19-3
KRAFT	Even	Jensen	20-7
* BEIER	Frank		20-12
WOLF	Fredrich		19-6
* FOLKESTAD	G K		20-9
LAMMERS	G A		20-10
* AASETRE	G		19-10, 20-12
WOLF	Georg		19-6
HØRTE	Gunhild	Andersdtr	19-10
?	Gunhild Oline		19-8
* WASBERG	Gunnar Christie		20-12
GRATOPP	Halvard		20-12
KLEIVA	Halvor	Terkelsen	19-8
JOHNSEN	Halvor		19-12
MO	Halvor	Henrikssøn	20-10
VENSTUB	Hans		19-3
WOLF	Hans		19-6
* MATHIESEN	Henr		19-1
SCHWEIGAARD	Heuch Rømer		20-10
JOHNSDATTER	Ingeborg Andrea		19-11
?	Ingeborg Torine		19-8
OLSEN	Ingebrigt		19-8
ARØ	Ivar	Isaksen	19-5
* LUND-TANGEN	Jac		20-9
BARTH	Jacob		20-7
WOLF	Jacob	Jacobsen	19-6
DØVIG	Jacob		19-5
BRUN	Jacobus		19-6
* CHRISTENSEN	Jan		20-12
HOPPESTAD	Jens		19-3
KNUTSEN	Jens		20-8
KRAFT	Jens	Evensen	20-7
BRUN	Jens	Pedersen	19-6
DYRKOLD	Jens		19-3
GRAM	Jens		19-3, 4
SVEDER	Jochum		19-3
BRUN	Johan Fredrik		19-6
WOLF	Johan		19-6
BRUN	Johanne Margrete		19-6
JOHNSEN	John		19-11, 12
GUNLEIKSEN	John		19-11
HASSELDOKK	John	Gunleiksen	19-11
* HVITSAND	Jon		19-10
JOHANNESSON	Jon		19-10
TEFVRESEN	Just		19-3
?	Kari Tomine		19-8
OLSDTR	Kari		19-8
JANSDAATTER	Kirsten		19-3, 4
* BERGERSEN	Klaus		20-3
* KLAVENES	Knut		19-6
AASOLDSSEN	Knut		19-8
* MEISTRAND	Lisbeth		20-12
KRAFT	Louise Cristence		20-7
CHORTOGÆA	Magdalena		20-7
* ROSHOLT	Malcolm		19-10
YTTREBØ	Margit Karine	Tjøstolfsdtr	19-8
MØLLER	Margrethe Katrine		20-7

BOESEN	Marichen		20-7
KOEFOED	Marie Cathrine		20-7
?	Marte		19-8
WOLF	Mikkell		19-6
FLOR	Nicolay B		20-6,12
HYNIJ	Niels		19-3
VENSTUB	Niels		19-3
MØLLER	Niels B		20-7
HASLER	Niels		19-5
HOLM	Niels		19-3
* BANGEN	O		20-9
* OVENSTAD	Olai		19-10
* LANDSVERK	Olav V		20-12
?	Olav		19-8
* HELSTAD	Olav		20-12
?	Ole		19-8
LANDER	Ole	Larsen	19-5
HAFVERDAHL	Olle	Olsen	19-3,4,5
ØVERBØ	Peder Jørgen	Kittilsen	19-8
CHRISTENSEN	Peder		19-3,4
BERBERG	Peder	Christensen	19-3
NIELSEN	Peder		19-3,4,5
BRUN	Peder		19-6
BRUN	Peder	Jensen	19-6
SELAND	Per		19-7
* SVENDSEN	Per Chr		19-2,20-2,9
LUND	Peter	Nielsen	19-6
BRUN	Petter		19-6
HALVORSDATTER	Ragnhild		19-11,12
TUDAL	Rasmus		19-5
* BERGE	Rikard		19-10
* NESSE	Roar F		19-2,12
* NESSE	Roar F		20-2,12
RISING	Rolf		19-3
* FOTLAND	Ruth		19-6
VRAALSDATTER	Sophie		19-3
* LARSEN	Steinar		20-12
* HENNESEID	Stian		20-12
* RASMUSSEN	Sverre		19-5
MØLLER	Thomas Hansen		20-7
BRUN	Thone Sophia		19-6
* WIERSDALEN	Thor A		20-12
* GUNDERSEN	Thor		19-2,20-2,12
GLENDE	Tommes		19-3
?	Tonborg Ellevine		19-8
?	Tor		19-8
MIDTBØ	Tor	Jørgensen	19-8
* AASETRE	Torbjørn		19-2,20-2,12
SVENDSEN	Torgeir		19-3
?	Torine Olette		19-8
HALVORSEN	Tron		19-10
BRUN	Ulrik		19-6
de TØNSBERG	Vilum		19-3
KARHOF	Willum		19-3
* ZAKARIASSEN	Z		20-10
?	Aste Tolvine		19-8

Alfabetisk liste etter patronymikon:

BLOMSTADLIA	Aasold	Aasoldsen	19-8
HØRTE	Gunhild	Andersdtr	19-10
BERBERG	Peder	Christensen	19-3
BJØNNERUD	Anne	Eriksdtr	19-5
KRAFT	Jens	Evensen	20-7
HASSELDOKK	John	Gunleiksen	19-11
WOLF	Ellen	Hansdatter	19-6
MO	Halvor	Henrikssøn	20-10
ARØ	Ivar	Isaksen	19-5
WOLF	Jacob	Jacobsen	19-6
BRUN	Peder	Jensen	19-6
KRAFT	Even	Jensen	20-7
MIDTBØ	Tor	Jørgensen	19-8
ØVERBØ	Peder Jørgen	Kittilsen	19-8
LANDER	Ole	Larsen	19-5
LUND	Peter	Nielsen	19-6
HAFVERDAHL	Olle	Olsen	19-3,4,5
TRELBORN	Anders	Olsen	19-4
BRUN	Jens	Pedersen	19-6
LUND	Debora	Petersdtr	19-6
LUND	Anna	Petersdtr	19-6
MOLBØ	Abraham	Pettersen	19-6
KLEIVA	Halvor	Terkelsen	19-8
YTTREBØ	Margit Karine	Tjøstolfsdtr	19-8

Takk til Nicolay Flor for denne grundige og utførlige oversikten. Vi regner med å komme tilbake med flere slike, også fra de eldre medlemsbladene våre.

LAGSNYTT.

Det blir et kort Lagsnytt denne gangen. Budstikka tar seg jo på en utmerket måte av informasjonsformidlingen.

Siden forrige medlemsblad utkom, har vi hatt to medlemsmøter. På novembermøtet hadde vi besøk av Ingebjørg Kasin Sandsdalen, som samlet et rekordstort antall mennesker. Og det ble et meget minneverdig møte med ordkunstneren fra Seljord.

I skrivende stund har vi hatt to service-kvelder på Porsgrunn bibliotek, og besøket er bedre enn noen sinne. Siste service-kveld munnet ut i et hyggelig møte, hvor en interessert forsamling fulgte Nicolay Flors demonstrasjon av datamaskinens muligheter i slektsforskningen.

Vår sekretær har nå gjort ferdig en oversikt over „Hvem forsker hva?“. Vi fikk ikke plass til den i dette nr. (portoen avgjorde), men den kommer neste gang. Det er altså fortsatt mulig å sende inn opplysninger, men ikke vent for lenge.